

Spolek pro
zachování odkazu
českého odboje

Z P R A V O D A J

1. Ročník Číslo 2

2/2017

point4me.CZ
tisk online snadno a rychle

Zpravodaj Vám přinášíme díky
<http://www.point4me.com/cs>

NE Z A P O M E N E M E

15. března 1939

Operace
MÄRZWIRBEL - BŘEZNOVÝ VÍTR
Německá okupace Čech,
Moravy a Slezka

PIETNÍ AKT U „EGEMÁKU“

Spolek pro zachování odkazu českého odboje uspořádal ve spolupráci s Magistrátem města Kladna pietní vzpomínku u tzv. Egemáku (v budově bývalého Učitelského ústavu Marie Egemové), kde před 75 lety soustředil nacistický režim židovské obyvatele z Kladna a širokého okolí. Právě z tohoto místa byl vypraven 26. února 1942 druhý transport s označením "Z". Ten první se uskutečnil již 22. února 1942 s označením "Y". Z koncentračních táborů se vrátilo pouhých 152 Židů, ostatní zemřeli. Slovy Radka Hejreta z ICEJ - Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém, se kterým jsme se měli možnost potkat v Husově sboru: „zemřeli, když šílenství vládlo a zlo se usadilo na zemi“

Do Kladna zavítal také místopředseda Spolku pro zachování odkazu českého odboje, válečný veterán, příslušník RAF a bojovník od Tobruku, plukovník v.v. Pavel Vranský, který byl ve vzpomínkách se svou maminkou - Židovkou, kterou potkal stejný osud jako většinu z transportů.

Následná vzpomínka pokračovala v budově bývalé synagogy v ulici plukovníka Stříbrného.

Nejdůležitější body:

- TRANSPORTY ŽIDŮ
- DEN S T.G.M.
- SPONZOŘI A PODPOROVATELÉ

Uvnitř tohoto vydání:

TRANSPORTY ŽIDŮ	2-3
DEN S T.G.M. LÁNY	4-5
POBOČKY NAŠEHO SPOLKU	6
TRÝZNA V PINKASOVĚ SYNAGOZE	7
POZVÁNKY	8-9
SPONZOŘI A PODPOROVATELÉ	10
BLAHOPŘEJEME A VZPOMÍNÁME	11
SPOLUPRACUJEME	12

ČTENÍ JMEN ŽIDOVSKÝCH TRANSPORTŮ - „Y“ - „Z“

Dlouhých 95 let dělil nejmladšího a nejstaršího účastníka pietního aktu.

Letošnímu čtení jmen předcházela pietní akt u pamětní desky, kterého se zúčastnil i plk. Pavel Vranský, který přednesl projev po položení věnců. Maminka Pavla Vranského byla zavražděna za 2. světové války v koncentračním táboře kvůli svému židovskému původu. Pavel ale nemyslel v projevu pouze na ní, ale na všechny, kteří přišli o život kvůli svému původu a poukázal na to, že i v dnešní době je nutné dodržovat základní lidská práva a bojovat za rovnost.

Čtení všech 1502 jmen zavražděných Židů trvalo přes hodinu. Všichni účastníci povstali na pokyn Radka Hejreta a vyslechli jména obětí. Někteří z nás se zapojili aktivně a přečetli jeden z připravených listů se jmény. Bylo to velmi těžké, četli jsme jména a nedalo nám nevšimnout si data a místa narození a úmrtí. Často se jednalo o Osvětim, nebo vyhlazovací tábor Treblinka. A jména byla rovněž známá, například téměř celá rodina Bondy z Kladna, či rodina Janoutů. Často se jednalo o malé děti ve věku tří, pěti let. Když přikročil ke čtení jmen i 95 letý Pavel Vranský, měla jsem o něj obavy. Zvládl to, celé ve stoje, bez brýlí a s takovou dikcí, že každý z nás, kdo se aktu v bývalé synagoze zúčastnil, zpozorněl. Památku našich Židů připomněl člověk, který se postavil svému možnému konci v koncentračním táboře a díky zapojení do bojů na východní i západní frontě nakonec přežil.

Text: G. Havlůjová

Přesně před 75 lety Kladensko přišlo o řadu svých významných spoluobčanů. Díky našemu Spolku pro zachování odkazu českého odboje, Husovu sboru - Církve československé husitské a Statutárnímu městu Kladnu proběhla velmi důstojná připomínka židovských obětí války na Kladně.

Pravdou je, že tradice připomínat kladenské Židy není v nás zcela vypěstována. Důvod je jasný. Nezbyl téměř nikdo z postižených rodin, kdo by rodinnou paměť udržoval. Z Kladna odjely dva transporty židovských spoluobčanů z našeho regionu ve dnech 22. a 26. února 1942. Všichni byli shromážděni v objektu bývalého Učitelského ústavu Marie Egemové v Kladně. Jednalo se o 1623 osob, které byli rozděleni do transportů s názvem „Y“ a „Z“. Konce války se dožilo pouze 120 osob, zavražděno bylo 1502 Židů

(osud jedné osoby nebyl zjištěn).

Tzv. shromaždiště se nacházela v patnácti městech na území Protektorátu Čechy a Morava. Při příchodu museli naši občané odevzdat klíče od domova a jejich další adresou bylo nejprve ghetto v Terezíně, následoval jeden z koncentračních či vyhlazovacích táborů. Židé přišli o svá základní lidská práva, svobodný život, majetek, domovy a nakonec o život.

Na Kladně byla v roce 1885 otevřena novorenesanční synagoga, nacházela se ulici plukovníka Stříbrného. Budova synagogy byla po válce prodána Církvi československé husitské, která ji používá dodnes. Právě oni před lety přišli s nápadem přečíst jména všech židovských obětí. Pravdou je, že je to seznam dlouhý a velmi smutný. Každý účastník letošní vzpomínky si alespoň pár jmen zapamatoval, někomu se vryla do srdce. Jednalo se o 1502 žen, mužů a dětí.

HUSŮV SBOR – CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ

Eva Bodláková při čtení dlouhého seznamu jmen

Čtení jmen zahájil Radek Hejret

1 6 7 . V Ý R O Č Í O D N A R O Z E N Í T . G . M .

Představitelé Spolku položili věnec na hrobu prezidenta Masaryka...

U příležitosti 167. výročí narození prvního československého prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka, jsme v sobotu 4. března 2017 uskutečnili návštěvu Lán v rámci akce **Den s T.G.M.**, kterou organizovalo Muzeum T. G. Masaryka v Lánech. Spolek pro zachová-

ní odkazu českého odboje uhradil dopravu a vypravil z Kladna autobus pro členy Spolku. Protože někteří členové využili k návštěvě Lán vlastní dopravu, nabídli jsme volná místa v autobusu členům spřátelené Československé obce legionářské Jednoty Kladno.

společně vzpomínku na prvního československého prezidenta uctili zpěvem státní hymny Slovenské republiky a České republiky. Připomněli jsme si tak Tomáše Garrigue Masaryka jako prvního československého prezidenta.

Naše první zastávka v Lánech byla, stejně jako v minulých letech na místním hřbitově, kde jsme položili věnec na hrob prezidenta Masaryka. Tak jako každoročně se vzpomínkové akce zúčastnil také náš člen, politický vězeň, pan Jan Telvák, s kterým jsme společně položili věnec. Po položení věnců poděkovala G. Havlůjová za účast a všechny vyzvala, abychom

Následně jsme se přemístili do Muzea T. G. M. kde už probíhal bohatý program. Kromě prohlídky oživené expozice muzea jsme mohli ochutnat také oblíbená jídla prezidenta Masaryka. Skutečnost, že expozice muzea byla opravdu oživená dokládala přítomnost „živého“ prezidenta Masaryka v podobě skvěle namaskovaného muže v dobovém oblíbeném obleku pana prezidenta.

Ve 13:00 hodin se uskutečnil u jezdecké sochy před budovou muzea oficiální akt, tentokrát již v režii ředitelky Muzea paní Magdaleny Elznicové - Mikeskové. Také zde jsme položili za náš Spolek věnec. Společně s námi se této vzpomínkové akce měl zú-

D E N S T. G. M. V L A N S K É M M U Z E U

častnit také náš člen, válečný veterán, pan Jirí Pospíšil z Nižboru. Bohužel, z rodinných důvodů se tak nestalo, přesto pan

Pospíšil ještě v den akce volal a všechny účastníky srdečně pozdravoval. Pro všechny, kteří s námi jeli z Kladna jsme při-

pravili malé překvapení v podobě kapesních diářů a stolních kalendářů, které jsme obdrželi darem od společnosti Presco Group, s.r.o.,

...a následně se zástupci Masarykovy společnosti (v popředí), Středočeského kraje a zástupci Muzea .

Čestná stráž u jezdecké sochy prezidenta Masaryka složená z členů Klubu vojenské historie Doksy

čímž této společnosti ještě jednou děkujeme za podporu. Dále všichni přítomní obdrželi od místopředsedy Spolku pro zachování odkazu českého odboje, Pamětní listy, jako malou vzpomínku na uskutečněné společné setkání. Věříme, že do budoucna nás čeká takových milých setkání ještě mnoho.

Text: P. Hroník, foto: V. Jechová, T. Jíchová, S. Pítr

P O B O Č K Y N A Š E H O S P O L K U

Opět je naší milou povinností informovat naše členy a přátelé o dalším dění v našem Spolku. V tuto chvíli můžeme sdělit, že máme se náš Spolek skládá z několika poboček - ty první vznikly na místě zrušeného okresního výboru ČSBS – tudíž na Kladně, Slaném a v Lidicích. Další pobočky jsou založeny v Praze, Brně, Ostravě, Plzni, Znojmě a další města jsou v jednání.

Obrovskou radost máme i ze zájmu ze zahraničí. Pobočka tudíž vznikne i v Rusku, Bělorusku, Anglii, Spojených státech amerických a dokonce v Argentině a Paraguayi. Ptáte se, co má například Paraguay společného s českým odbojem? Ve městě Ciudad del Este žije Vasco Spitz, jeho otec byl rodákem ze Cvrčovic, navštěvoval buštěhradskou školu a spolužáci byli z nedalekých Lidic.

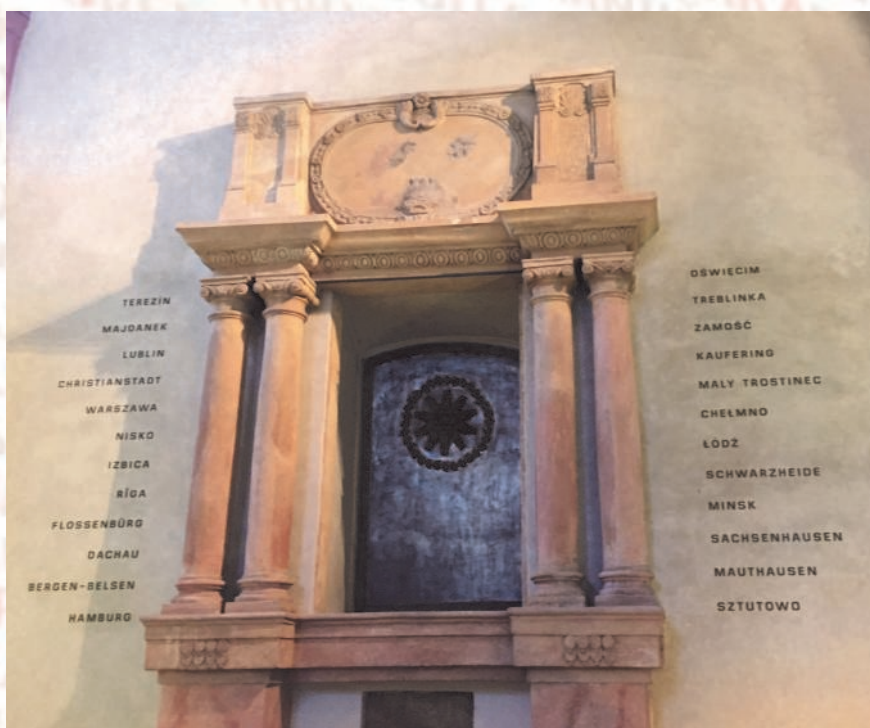

V době vypuknutí II. světové války odešel Václav Spitz do Anglie, kde se stal letcem RAF, po válce se rozhodl k emigraci – část rodiny zůstala ve Velké Británii, část odešla do Paraguaye, kde založila pekárnu a dodnes zde podniká. Syn se rozhodl cestovat po stopách svého otce a před třemi lety navštívil Českou republiku.

I takový lidé mají chuť pracovat pro náš Spolek a i daleko za hranicemi připomínat odkaz českého odboje.

TRYZNA V PINKASOVĚ SYNAGOZE

Přiznám se, že jsou akce, kde spíše než nad samotnou vzpomínkou na tragédii, či významné osobnosti I. či II. světové války, přemýšlím nad organizační stránkou, nebo se mi v hlavě přemítá, co vše potřebuji v rámci pracovního týdne ještě zařídit. Dne 8. března 2017 tomu bylo jinak. Zúčastnila jsem se tryzny v Pinkasově synagoze v Praze na pozvání Terezínské iniciativy a Židovského muzea, vzpomínky na vraždu 3 792 československých vězňů tzv. Terezínského rodinného tábora v Osvětimi-Birkenau. Během noci z 8. na 9. března 1944 byli nevinní občané naší vlasti zavražděni v plynových komorách. František Bányani zapálil šest svíček za šest milionů zavražděných Židů za 2. světové války. Jednu za děti, druhou za matky, další za otce, babičky, dědečky a všechny další zbytečné oběti. Mezi účastní-

ky tryzny byla řada přeživších KT Osvětim. Jedna dáma, která byla v koncentračním táboře v rámci bloku B-II-B v Birkenau vězněna ve svých pouhých třinácti letech, promluvila k účastníků zejména o ztracených kvalitních potomcích zavražděných dětí v koncentračních táborech a povzdechla za nás všechny, že by snad na světě bylo i lépe, kdyby zde žilo více vzdělaných lidí, kteří si umí vážit svého života a zároveň nejsou lhostejní ke svému okolí. Bohužel, nikdy nezjistíme, jací by byli a co by dělali potomci zavražděných židovských dětí. V Pinkasově synagoze jsou vyryta jména za-

vražděných židovských spoluobčanů a tak během tryzny mi oči sklouzly na jednu ze zdí, kde jsem četla jména několik členů rodiny Bondy z Kladna. Uvědomila jsem si, kolik lidských osudů bylo v koncentračních a vyhlazovacích táborech ukončeno a musím stále myslet na to, že byli vyvražděné celé rodiny. Dnes vlastně často není nikdo, kdo by tyto oběti vzpomenu. Velmi si proto vážím Církve československé husitské na Kladně, která se rozhodla připomenout přečtením každé jméno zavražděného Žida z Kladenska v den 75. výročí židovského transportu z Kladna. Jejich jména musí být připomínána, protože za každým jménem je i život, který nemohl být naplněn.

Text a foto: G. Havlůjová

P O Z V Á N K A D O P L Z N Ě

100 let LADISLAV SVĚTLÍK

Spolek pro zachování odkazu českého odboje

Obdrželi jsme pozvánku k účasti na pietním aktu odhalení pamětní desky Ladislava Světlíka, příslušníka 312. RAF, na jeho rodném domě v Plzni u příležitosti 100. výročí od jeho narození. Pietní akt se uskuteční v sobotu 25. března 2017 ve 14:00 hodin. Upozorňujeme že na tuto akci není zabezpečena doprava, proto se v případě zájmu musíte dopravit do Plzně po vlastní ose. Slavnostní odhalení pamětní desky se uskuteční na adrese Plzenecká č.p. 38, Plzeň. Za Spolek pro zachování odkazu českého odboje se zúčastní Mgr. G. Havlůjová a místopředsedové Spolku P. Hroník a válečný veterán plk. v.v. Pavel Vranský.

P R A C O V N Í B R I G Á D Y

Jako každoročně touto dobou Vás zveme na pracovní brigádu, první v letošním roce. V **neděli 2. dubna 2017** se vypravíme opět do Poteplí u Malých Kyšic, abychom po zimě očistili hrob rudoarmějců. Oproti loňskému roku se nebude jednat o náročnou brigádu. Okolí hrobu upravíme, zbavíme se nepořádku, v případě potřeby dosypeme na hrob mulčovací kůru. Na místě se také domluvíme, co bychom zde v budoucnu vysadili. Pokud tedy budete mít zájem, tak neděle 2. dubna 2017 v 9:00 hodin u Hotelu Kladno na Sítné a následný přesun do Poteplí, nebo přímo na Poteplí v 9:30 hodin. S

sebou hrábě, motyka, pila, sekyra. K dispozici budou rukavice, igelitové pytle, mulčovací kůra. Těšíme se na Vás! (účast nahlaste na 720 237 044 nebo na emailu spolekodboje@gmail.com).

Jakmile skončíme na Poteplí, tak se přesuneme zpět do Kladna, tentokrát na Tuhaň, kde společně očistíme pomník věnovaný památce zdejších občanů, kteří se nedočkali konce války. Takže **neděle 2. dubna 2017**, sraz přímo na Tuhani předpokládáme cca v 11:30 hodin. Sejdeme se na rohu ulic Lesní a Aeškerova. K dopravě můžete využít MHD linky č. 9 a 17, zastávka Vinařice, Tuhaň.

V **sobotu 15. dubna 2017**, zveme do Libušína, kde společně očistíme a upravíme hroby a okolí místních obyvatel, příslušníků československých legií v Rusku, Itálii a Francii. S sebou hrábě, motyka, pila, sekyra. K dispozici budou rukavice, igelitové pytle, mulčovací kůra. Těšíme se na Vás! (účast hláste na 720 237 044 nebo na emailu spolekodboje@gmail.com)

POCHODY A TRANSPORTY SMRTI VĚZŇŮ KT

Už podruhé letos projdeme po stopách pochodu smrti, na který byly 27. a 28.4.1945 vyháněny ženy z KT Ravensbrück. Prošly ho i Lidické ženy, které zde byly vězněné, včetně dosud žijících Lidických žen sester *Miloslavy Kalibové a Jaroslavy Skleničkové*. Jim a paní Miladě Cábové, která předloni na podzim zemřela, jsem vděčná za jejich osobní vzpomínky a inspiraci k pátrání po pochodech smrti. Tradičně si připomeneme návrat pěti Lidických žen 22.5. do Nového Boru a přejezd 46 Lidických žen 1.6. přes Cínovec do vlasti.

Podívat se do Památníku KT Ravensbrück, z kterého náš pochod vyjde, každému doporučuji. Největší ženský koncentrační tábor mi už přinesl poznání o osudech mnohých žen. Těch šťastnějších, které vězněné přežily, i těch které se nevrátily. Každý rok jedu do místního archivu s dalšími jmény žen z Čech, ale i jiných zemí, o kterých se během roku dozvím, že prošly Ravensbrückem. Vloni to byly třeba i dvě ženy z anglického ostrova Jersey – Louisa Gould a June Sinclair. Obě v Ravensbrücku zemřely. První z nich, Louisa Gould, pomáhala na okupovaném ostrově Jersey zde nasazeným sovětským válečným zajatcům. Byla zplynována na sklonku války. June Sinclair, asi 22-letá, přišla do Ravensbrücku proto, že se bránila dvoření německého důstojníka za okupace Jersey. Ne přežila, záznam o datu a

podrobnostech její smrti však schází.

Zážitkem je také pro mnohé, co pochod z Ravensbrücku už prošli, spaní „pod širákem“. (i když není povinné pro všechny). Jinak to tehdy totiž nešlo. Šokující jsou počty obětí v hromadných hrobech po cestě, obvykle v městech na hřbitovech kolem 200, 300 i 400. Oblastí procházelo mnoho pochodů smrti, uprchlíků. V Crivitz se spojily i pochody smrti vězňů z Ravensbrücku a Sachsenhausenu, setkali se tam právě české ženy a čeští muži poté, co je stráž SS opustili. Putovali pak ještě dlouhou cestou do Neubrandenburgu a až odtamtud se vraceli začátkem června do Čech.

Pochod smrti vězňů ze Sachsenhausenu také plánuji v budoucnu projít – byl velmi krutý a pro ty méně šťastné končil na severu u moře. Známý je příběh apokalypsy na lodi Cap Arcona a dalších třech lodích, na které shromažďovali vězně z pochodu smrti s cílem potopit je na širém moři. Na jejich oběti upozorňuje velký památník na břehu moře v Lübecku.

Letos v dubnu projdeme také další část trasy pochodu smrti vězňů z KT Schwarzheide. Tento pochod je velmi dobře zmapován a označen na německé i české straně. Takové kdyby to bylo do budoucna u všech tras pochodů smrti. A že jich na našem území je mnoho. Počty

obětí u nás dosahují téměř 10.000. I my máme hroby s velkými počty obětí, 300 i 400 není výjimkou.

I proto chceme letos na závěr projít v květnu znovu vzpomínkový pochod na cestu osvobozených vězňů z transportu smrti v Žihli. Vzpomínka je místními tradičně velmi dobře udržovaná. Vloni jsme prošli pochod na počest mladotických, letos projdeme cestu z Žihle do Kralovic. Kralovičtí občané nejen že pomohli s osvobozením vězňů z transportu, ale také bleskově zřídili místní lazaret, který tehdy na sklonku války mnohým zachránil život. Oblastí procházely i pěší pochody smrti, odborné a rychlé pomoci nemocným a vysíleným vězňům bylo potřeba. Mnohým bylo pomoci v hodině dvanácté, mnohým už pomoci nešlo. Ti jsou pochováni na kralovickém hřbitově.

22.4. Krásná Lípa-Horní Chřibská-Varnsdorf (21 km) – po trase pochodu smrti z KT Schwarzheide

27.4.-1.5. Ravensbrück – Crivitz (130 km) – po trase pochodu smrti z KT Ravensbrück

13.5. Žihle-Kralovice (15 km) – cestou osvobozených vězňů z KT Buchenwald, Ossendorf a Halle

Na setkání s vámi se těší Milena Městecká, kterou můžete kontaktovat na emailu

milena.mestecka@gmail.com

D Ě K U J E M E S P O N Z O R Ů M

magistrát města Slaný

magistrát města Kladna

point4me.cz
tisk online snadno a rychle

PRESCO
GROUP

Vážení a milí čtenáři,

rádi bychom prostřednictvím tohoto čísla Zpravodaje poděkovali všem našim podporovatelům, dárcům a sponzorům, kteří se rozhodli v letošním roce podporovat nově vzniklý Spolek pro zachování odkazu českého odboje. Skutečnost, že v podpoře pokračují společnosti, ale i jednotlivci, kteří nás dlouhodobě pod-

porovali již v době našeho působení v Českém svazu bojovníků za svobodu vypovídá, že je za námi vidět řada kvalitních akcí a práce při připomínání hrdinů a obětí válek.

Naše poděkování samozřejmě patří také všem jednotlivcům, z řad soukromých fyzických osob, kteří se rozhodli podpořit Spo-

lek pro zachování odkazu českého odboje finančním darem.

Jmenovitě za finanční dar děkujeme:

Ing. Jindřich Kysela z Brna

Jaroslava Skleničková z Lidic

Jaroslava Bártová z Unhoště

BLAHOPŘEJEME

Jménem Spolku pro zachování odkazu českého odboje si dovoluujeme blahopřát našim jubilantům, kteří v nedávné době oslavili či v brzké době oslaví významné životní jubileum. Blahopřejeme a všem přejeme pevné zdraví, štěstí a osobní spokojenost.

Olga MAULEOVÁ * 91 let - Jarmila BAREŠOVÁ * 75 let

Miluše LUKÁČOVÁ * 80 let - Anna VLASÁKOVÁ * 75 let

Jaroslava SKLENIČKOVÁ * 91 let

POSLEDNÍ ROZLOUČENÍ

V sobotu 18. února 2017 zemřel po dlouhé těžké nemoci pan Václav Hanf ve věku nedožitých 83 let. S Václavem Hanfem jsme se rozloučili v zaplněné smuteční síni v Kladně u kladenského hřbitova dne 25. února společně s rodinou.

Václav Hanf patřil mezi přeživší lidické děti a přestože bydlel v dalekých Bohdalovicích u Velkých Hamrů, přesto jsme ho mohli často potkat v Lidicích na

pietních a vzpomínkových akcí. A když ne tam, tak určitě u místního rybníku, kde tak rád rybařil.

S Václavem Hanfem tak odešel další bojovník, československý politický vězeň z let 1939 - 1945, kterému jsme v závěru jeho života alespoň pomohli zařídit hospitalizaci v Ústřední vojenské nemocnici v Praze. Bylo to nejmenší, co jsme mohli udělat. Bude nám chybět...

Náměty a příspěvky do zpravodaje lze zasílat e-mailem spolekodboje@gmail.com

Korespondenční adresa:
Nám. Starosty Pavla 44
272 01 Kladno

Telefon: 720237044
E-mail: spolekodboje@gmail.com
Zpravodaj pro vás připravil a
graficky upravil Petr Hroník

Spolek pro zachování odkazu českého odboje

Účelem spolku je udržování památky a paměti na hrdinství přeživších, obětí a bojovníků českého odboje, jakož i dalších osob aktivně vystupujících proti všem formám totalit a diktatur. Zachování odkazu boje za samostatnost a svobodu České republiky ve smyslu demokratických a humanitních zásad zakladatelů našeho státu.

Spolupracujeme

ČsOL Jednota Kladno

Klub vojenské historie
Doksy u Kladna

KVH Doksy u Kladna

Jan MASARYK

Československý diplomat - politik
Ministr zahraničí

*

Narozen 14. září 1886

†

Zemřel 10. března 1948

**KANCELÁŘ
SPOLKU**

**ÚŘEDNÍ HODINY
PONDĚLÍ
10:00 - 12:00 HODIN
Nám. 17. listopadu
2840
(bývalá kancelář OV)**

*v případě potřeby na
tel.: 602 668 482*

SBÍRKOVÝ ÚČET

V této chvíli probíhá registrace sbírkového účtu u Krajského úřadu za účelem získání finančních prostředků na podporu, rozvoj a uchování tradice a paměti na odkaz českého odboje, zejména na údržbu a ochranu pietních míst, vč. zakoupení věnců a kytic; přímou finanční podporu účastníků českého odboje a pozůstalých; realizace vzdělávacích akcí a přednášek, včetně výroby a tisku prezentačních a odborných materiálů.